

ΑΡΘΡΟ

**της Αικ. Ζαφείρη – Καμπίτση
Επίτ. Γεν. Διευθυντού ΟΑΕΕ – ΤΑΕ
τέως Προέδρου Δ.Σ. Τ.Α.Π. – Ο.Τ.Ε.**

ΘΕΜΑ: «Στο στόχαστρο τώρα και οι επικουρικές συντάξεις»

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

- 1 ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ**
- II. ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ**
- III. ΕΓΓΕΝΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**
- IV. ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ**
- V. ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΡΘΟΥΝ**

I. ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Η επικουρική ασφάλιση δημιουργήθηκε, ως συμπληρωματική, της κύριας ασφάλισης, λόγω της αδυναμίας- της κύριας – να εξασφαλίσει επαρκή σύνταξη, σχετική με το ύψος του εργατικού εισοδήματος, κατά τον χρόνο της μη ενεργού απασχόλησης.

Τόσο η κύρια ασφάλιση, όσο και η επικουρική, από τη δεκαετία του 1980, έχουν εισαχθεί σε στενή ατραπό, αρχικά λόγω της απερίσκεπτης διοίκησης των φορέων, συνεπικουρούμενης με τον συνδικαλισμό για ακραίες αυξήσεις και για παροχές, χωρίς ανταποδοτικότητα, ανάλογα με το ιστορικό αποδοχών, ενός εκάστου δικαιούχου.

Ο θεσμός, από ύψιστος οικονομικός, σύμφωνα με τις αρχικές αναλογιστικές μελέτες, προκειμένου να εισπράττει ο κάθε δικαιούχος, ανάλογα με τον χρόνο παραμονής και το ύψος των εκάστοτε ασφαλιστικών του εισφορών, μετεβλήθη σε «**πρυτανείο**» για να σιτίζονται οι πάσης φύσεως αναξιοπαθόντες φίλοι και συνοδοιπόροι των εκάστοτε ισχυρών.

Η κοινωνική ασφάλιση, έχασε τον προσανατολισμό της (κύρια και επικουρική) και από τη δεκαετία του 90 και εντεύθεν, έχει υποστεί πλείστες όσες μεταρρυθμίσεις, προκειμένου το σύστημα, να καταστεί βιώσιμο, πράγμα το οποίο καθίσταται ανέφικτο, λόγω της βαθιάς ύφεσης που μαστίζει την οικονομία της Χώρας, με αποτέλεσμα να χάνονται θέσεις εργασίας, άρα και ασφαλιστικές εισφορές, οι δε εναπομείναντες ασφαλισμένοι, να μην δύνανται να ανταποκριθούν στις ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις, λόγω οικονομικής δυσπραγίας.

Κατά συνέπεια, τα έσοδα της κοινωνικής ασφάλισης μειώνονται, ενώ διογκώνονται οι δαπάνες, αφού πολλοί προσφεύγουν στην έσχατη λύση συνταξιοδότησης, λόγω απώλειας εργασίας, ή παύσης εργασιών επιχείρησης. Και ο φαύλος κύκλος συνεχίζεται. Αυτά τα γνωρίζει και ο πρωτοετής φοιτητής της οικονομικής επιστήμης. Οι ιθύνοντες όμως του **Υπουργείου Κοινωνικής Αναλγησίας**, επιμένουν στη μία και μοναδική μέθοδο που γνωρίζουν καλά ,τη **μείωση** των κύριων και επικουρικών συντάξεων.

II. ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ

Η επικουρική ασφάλιση, παρέχεται από φορείς, κλάδους, ή λογαριασμούς που συστάθηκαν, ειδικά για το σκοπό της επικούρησης, ορισμένων κατηγοριών ασφαλισμένων, με πρόσθετες, περιοδικές, ή και εφ' άπαξ παροχές. Ο θεσμός διέπεται εξ' ολοκλήρου, από τους ίδιους κανόνες, με τους οποίους διέπεται η κύρια σύνταξη.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2868/22, οι φορείς της κοινωνικής ασφάλισης, είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και ασκούν διοίκηση, διότι εκπληρούν σκοπούς της Πολιτείας, όπως καθορίστηκε ρητώς με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Α.Ν. 1495/38.

Ομοίως με το άρθρο 2 του Ν. 2084/92 οι φορείς κοινωνικής ασφάλισης είναι **ν.π.δ.δ**

Με την ίδρυση και λειτουργία του ΙΚΑ (Ν.6298/34) και με κίνητρο τη συμπλήρωση των χαμηλών συντάξεων, που ιδίως στην πρώτη περίοδο λειτουργίας του χορηγούσε, πολλές κατηγορίες εργαζομένων, πέτυχαν να συστήσουν χωριστά για κάθε κατηγορία, Επικουρικά Ταμεία, δημιουργώντας έναν κατακερματισμό, στη δομή της επικουρικής ασφάλισης.

Το έτος 1979, συστήθηκε με το Ν. 997/97 το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών «TEAM», ως γενικός φορέας ασφάλισης μισθωτών. Με το άρθρο 6 του Ν. 1358/83 εντάχθηκε στο ΙΚΑ ως δύο τομείς:

- Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών **ΙΚΑ-TEAM** και
- Ειδικός Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών **ΙΚΑ-ΕTEAM**.

Συνεχίζοντας όμως τις εκπτώσεις η Πολιτεία και αποφεύγοντας, τους κραδασμούς με τους υψηλά αμειβόμενους, νομοθέτησε με το άρ.18 παρ.3 του Ν.1902/90 ότι, από την ασφάλιση του βασικού Ταμείου των Μισθωτών, οι ασφαλισμένοι των Επικουρικών Ταμείων, κλάδων ή λογαριασμών, που λειτουργούσαν με τη μορφή Ν.Π.Ι.Δ., εξαιρούνται από την ασφάλιση του ΙΚΑ – TEAM.

Στη συνέχεια με το **άρ.6 του Ν.3029/02**, καταργείται το **ΙΚΑ-TEAM** και συνιστάται **ν.π.δ.δ.** με την επωνυμία Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ΕTEAM) με έναρξη λειτουργίας την 1^η Ιουνίου 2003. Στο Ταμείο αυτό, υπήχθησαν οι ασφαλισμένοι του ΙΚΑ-TEAM. Η τομή αυτή, δεν συμπεριέλαβε τα πολυάριθμα Ταμεία επικουρικής ασφάλισης, κλάδους, λογαριασμούς, τα οποία συνέχιζαν τη λειτουργία τους.

Το επόμενο βήμα γίνεται με το **Ν.2676/99** που με το άρθρο 14 ,συνεστήθη το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Δημοσίων Υπαλλήλων (**TEADY**) για την επικουρική ασφάλιση των υπαλλήλων του Δημοσίου, καταργώντας πολλά Ταμεία Αρωγής Δημοσίων Υπαλλήλων.

Το έχουμε ξαναγράψει ότι, η σύμπτυξη Ταμείων ή σύσταση, γίνεται χωρίς διοικητικές και οικονομικές μελέτες, χωρίς εξυγίανση των οικονομικών τους και τα αίτια, που κατέστησαν τα Ταμεία προβληματικά, συνεχίζονται.

Με την ίδια τακτική και ο Ν. 3655/08, χωρίς καμία μελέτη, ολοκληρώνει την ασφαλιστική μεταρρύθμιση, ενοποιώντας τα ελλείμματα και τα προβλήματα των Κύριων και Επικουρικών Ταμείων. Με το άρθρο 58 του ως άνω νόμου, συστήνεται Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Ιδιωτικού Τομέα, στο οποίο υπήχθησαν, ουκ ολίγα Επικουρικά Ταμεία και Κλάδοι, ενώ στο άρθρο 84, ολοκληρώνεται η υπαγωγή **στο ΤΕΑΔΥ**, όλων των Επικουρικών Ταμείων που ασφαλίζουν προσωπικό ν.π.δ.δ. ως και των υπαλλήλων Δήμων και Κοινοτήτων.

Με το άρθρο 94, συνιστάται το **ΤΕΑΠΑΣΑ** Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Προνοίας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας, ενώ οι εργαζόμενοι και συνταξιούχοι των Τραπεζών και ΔΕΚΟ, υπήχθησαν στο Ταμείο που συστάθηκε με το άρθρο 70 του ως νόμου ως **ΤΑΥΤΕΚΩ**.

III. ΕΓΓΕΝΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η Επικουρική Ασφάλιση, όπως προαναφέρθηκε εφήρμοσε, τους βασικούς ασφαλιστικούς κανόνες, της κύριας ασφάλισης. Ήταν επόμενο, ο κλάδος αυτός να καταστεί προβληματικός. Τα αίτια ήταν κοινά, κυρίως ήταν οι κρατικές παρεμβάσεις και οι αλόγιστες παροχές χωρίς οικονομική μελέτη, ως προς την ανταποδοτικότητα εισφορών → παροχών.

Με την πρώτη κρίση στην κοινωνική ασφάλιση, η τότε Κυβέρνηση, κατέβαλε ουσιαστική προσπάθεια, για την αναμόρφωση του συστήματος με το Ν. 2084/92. Οι τομές που επέφερε, διέσωσαν την κοινωνική ασφάλιση, σύμφωνα και με τους ειδικούς μελετητές της αγγλικής εταιρείας **Government Actuary Department U.K.**

Όμως, η επόμενη κυβέρνηση, δεν άφησε το νόμο αλώβητο. Μόλις ανέλαβε τη διακυβέρνηση, άρχισε με νομοθετήματα από το έτος 1993 και εντεύθεν να πριονίζει τις διατάξεις εκείνες, που θα έδιναν **μεσομακροπρόθεσμα** πνοή στο σύστημα, ερμηνεύοντας αυτές, κατά μία δική της κοινωνική αντίληψη.

Από παράδειγμα είναι, η τροποποίηση της παρ. 3 του αρ.71, του εν λόγω νόμου (2084/92) σχετικά με τις αναλογιστικές μελέτες. Η διάταξη αυτή όριζε ότι «.....Αναλογιστικές μελέτες, καταρτίζονται και σε κάθε άλλη περίπτωση, που καθίσταται αναγκαία η μεταβολή, των όρων χρηματοδότησης και παροχών, των

φορέων κοινωνικής ασφάλισης». Η διάταξη αυτή αντικαταστάθηκε με την όμοια ,της παρ.8 του αρ. 13 του Ν. 2335/95, βάσει της οποίας, δόθηκε η δυνατότητα, στον αρμόδιο Υπουργό, **να κρίνει εάν και πότε**, απαιτείται αναλογιστική μελέτη.

Με την τροποποίηση αυτή, ένα μέτρο που θα έβαζε φραγμούς στις αλόγιστες παροχές, αντικαταστάθηκε με **ισοδύναμο** την κρίση του εκάστοτε οικείου Υπουργού. Στην επικουρική ασφάλιση, κατά καιρούς εφαρμόστηκε όχι η «κοινωνική αλληλεγγύη» που είναι βασική αρχή, της κοινωνικής ασφάλισης, αλλά η «**χριστιανική αλληλεγγύη**» δηλ. ο «έχων δύο χιτώνες να δώσει τον ένα στον συνάνθρωπό του».

Ασφαλισμένοι με υψηλές αποδοχές κατέβαλαν υψηλές εισφορές, ενώ οι δικαιούμενες παροχές δεν ήταν ανταποδοτικές, σύμφωνα με το ιστορικό αποδοχών του κάθε δικαιούχου, αφού ορισμένοι φορείς έθεταν **plafond** στις καταβαλλόμενες συντάξεις. Καθιερώθηκε μία αδικαιολόγητη διάκριση των ασφαλισμένων, οι οποίοι δεν προσδοκούσαν άλλο όφελος, παρά τη δικαιούμενη σύνταξη, βάσει της υψηλής εισφοράς, με επακόλουθο την οικονομική τους επιβάρυνση και με προφανή ευνοϊκή μεταχείριση και ωφέλεια, άλλων ασφαλισμένων του αυτού φορέα.

Η διαφοροποίηση όμως, ουσιωδών ομοίων καταστάσεων, ή η διαφορετική μεταχείριση προσώπων, που τελούν υπό τις αυτές συνθήκες, πραγματικές ή νομικές, με βάση όμως τυπικά ή συμπτωματικά στοιχεία, απαγορεύεται από τον συνταγματικό νομοθέτη. Με τα αίτια αυτά οδηγηθήκαμε σε συνταξιούχους πολλών ταχυτήτων.

IV. ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Οι επικουρικές συντάξεις, πέρασαν τις συμπληγάδες του μνημονίου αρχικά αλώβητες, στο σύνολο των παροχών.

Με το μεσοπρόθεσμο που ψηφίστηκε με το Ν. 3986/11, στο άρθρο 44, θεσπίζεται ειδική εισφορά συνταξιούχων επικουρικής ασφάλισης **από 3 έως 10%** για ποσά συντάξεως από 300,01 έως 650,01 € και άνω **από 1/9/2011**. Στη συνέχεια με το άρ.2 του Ν. 4024/27.10.11 επέρχεται από **1/11/2011** στους συνταξιούχους του Ε.Τ.Ε.Α.Μ μείωση κατά 30% στο Τμήμα της σύνταξης που υπερβαίνει τα 150,00 €. Ενώ σειρά παίρνουν για μειώσεις, από την ως άνω ημερομηνία, οι συνταξιούχοι του ΤΑΥΤΕΚΩ και οι μερισματούχοι του Μ.Τ.Π.Υ.

V. ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΡΘΟΥΝ

Το αρμόδιο Υπουργείο, κατά την προσφιλή του τακτική, επειδή χωλαίνει και ο θεσμός της επικουρικής ασφάλισης, προτείνει μέτρα οριζόντιας περικοπής των καταβαλλομένων συντάξεων και αναγγέλλει, ενοποίηση των υφισταμένων Επικουρικών Ταμείων. Πρέπει όμως να γνωρίζει ότι, οι συντάξεις ως περιουσιακά δικαιώματα, προστατεύονται από την **Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ)**, διότι η συνεχής περικοπή συντάξεων, σε σημαντικό βαθμό και χωρίς, χρονικό περιορισμό, παραβιάζει το **άρ. 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτόκολλου της ΕΣΔΑ**.

Για δε την ενοποίηση που οραματίζεται, θα πρέπει να προηγηθούν διοικητικές και οικονομικές μελέτες άλλως και αυτή η ενοποίηση, θα βρει την έκφρασή της στο **«λίθοι και πλίνθοι και κέραμοι ατάκτως ερριμμένα»**.

Τα μέτρα που πρέπει να παρθούν είναι τα εξής:

- Έλεγχος ανταποδοτικότητας εισφορών – παροχών. Δηλ. ποιοι συνταξιούχοι, δικαιούνται συντάξεις μεγαλύτερες, από τις εισφορές που κατέβαλαν κατά τον ενεργό εργασιακό τους βίο και προοδευτικά, να μειωθούν για να πλησιάσουν το δικαιούμενο ποσό.
- Εξεύρεση νέου πόρου για τη στήριξη του συστήματος. Είναι δυνατόν κατά την άποψή μας, ένα μέρος των εσόδων του Κράτους από τα λαχεία, τα τυχερά παιχνίδια, τα casino να προωθούνται προς την κοινωνική ασφάλιση κύρια και επικουρική.
- Κατάργηση του **διανεμητικού** συστήματος για τους νέους ασφαλισμένους και εφαρμογή του **κεφαλοποιητικού**.
- Επ' ουδενί να συμμετάσχουν οι φορείς κοινωνικής ασφάλισης που κατέχουν ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, **στο P.S.I.** γιατί η συμμετοχή είναι παράνομη. Η διαδικασία «κουρέματος» (**haircut**) αναφορικός με το ελληνικό χρέος, αφορά στο λεγόμενο **P.S.I. (Private Sector Investment)**. Αφορά δηλ. στον ιδιωτικό τομέα και μάλιστα προϋποθέτει «εθελοντική συμμετοχή» ώστε να μην υπάρχει «πιστωτικό γεγονός».

Οι ασφαλιστικοί φορείς, είναι **νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου**, διέπονται υπό του δημοσίου δικαίου και ασκούν, στον κύκλο της δραστηριότητάς τους, δημόσια εξουσία. Κατά συνέπεια εντάσσονται **στο δημόσιο τομέα (public sector)**.

Τελειώνοντας ευελπιστούμε ότι θα υπάρξουν **Δικαστές** είτε στην Αθήνα, είτε στην Ευρωπαϊκή Ένωση που θα κρίνουν ως παράνομες και πρόχειρες τις ενέργειες του αρμόδιου Υπουργείου.

